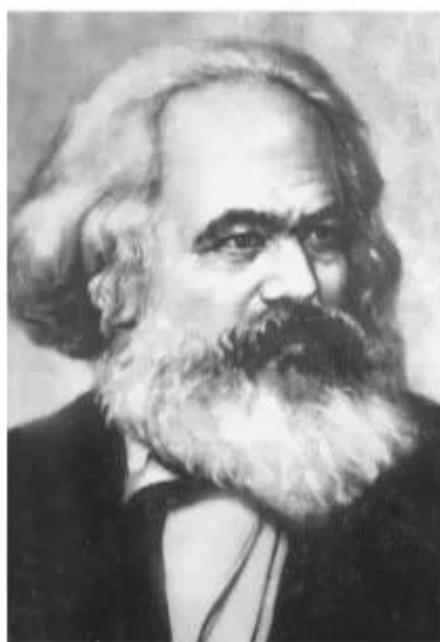

Bài 37

MÁC VÀ ĂNG-GHEN. SỰ RA ĐỜI CỦA CHỦ NGHĨA XÃ HỘI KHOA HỌC

Trong những năm 30 – 40 của thế kỉ XIX, phong trào công nhân ở châu Âu phát triển rất nhanh, ngày càng đòi hỏi một lý luận khoa học cách mạng để giải phóng công nhân và toàn thể nhân dân lao động. Trong bối cảnh như vậy, học thuyết về chủ nghĩa xã hội khoa học – do C.Mác và Ph.Ăng-ghen đề xướng, đã ra đời.

1. Buổi đầu hoạt động cách mạng của C.Mác và Ph.Ăng-ghen

Hình 72 – C.Mác (1818 – 1883)

Các Mác sinh ngày 5 – 5 – 1818 trong một gia đình luật sư gốc Do Thái có tư tưởng tự do tiến bộ, ở thành phố Tơ-ri-ơ (Đức). Từ nhỏ, Mác đã nổi tiếng thông minh. Năm 23 tuổi (1841), Mác đỗ Tiến sĩ với luận án xuất sắc về đề tài triết học cổ đại Hi Lạp.

Năm 1842, Mác làm cộng tác viên, rồi làm Tổng biên tập *Báo sông Ranh* – một tờ báo có xu hướng dân chủ cách mạng. Vì có tư tưởng chống đối chính quyền, *Báo sông Ranh* bị đóng cửa.

Năm 1843, Mác cùng vợ là Gien-ni phải rời sang Pa-ri (Pháp), rồi Brúc-xen (Bỉ) và cuối cùng cư trú lâu dài ở Luân Đôn (Anh). Ở Pa-ri, Mác thường xuyên tiếp xúc với những nhà hoạt động cách mạng của phong trào công nhân, nghiên cứu

lịch sử cách mạng Pháp, các tác phẩm triết học và tham gia xuất bản tạp chí *Biên niên Pháp – Đức*. Trong những bài viết của mình, Mác diến nhận định : Giai cấp vô sản được giác ngộ lý luận cách mạng là giai cấp sẽ đàm đương sứ mệnh lịch sử giải phóng loài người khỏi áp bức bóc lột.

Phri - drich Ăng - ghen sinh ngày 28 – 11 – 1820, trong một gia đình chủ xưởng ở thành phố Bác-men (Đức). Xuất thân từ tầng lớp trên nhưng ông rất căm ghét chế độ chuyên chế và khinh thường những thủ đoạn làm giàu của giới kinh doanh. Do yêu cầu của người cha, Ăng-ghen phải sang làm thư ký cho một hãng buôn ở Anh. Tuy vậy, việc đó không thể ngăn cản ông nghiên cứu khoa học và hoạt động chính trị.

Trong thời gian sống ở Anh (từ năm 1842), Ăng-ghen luôn gần gũi công nhân, từng chứng kiến cảnh khốn cùng và cuộc sống lao động vất vả của họ. Trong cuốn *Tình cảnh của giai cấp công nhân Anh*, bằng ngòi bút sắc sảo và dẫn chứng cụ thể, Ăng-ghen nêu rõ sự bóc lột tàn bạo của giai cấp tư sản đối với công nhân và đi đến kết luận: giai cấp vô sản không chỉ là nạn nhân của chủ nghĩa tư bản, mà còn là lực lượng có thể đánh đổ sự thống trị của giai cấp tư sản và tự giải phóng khỏi mọi xiềng xích.

Năm 1844, Ăng-ghen sang Pa-ri và gặp Mác. Cuộc gặp gỡ này đã mở đầu tình bạn và sự cộng tác giữa hai ông.

Từ năm 1844 đến năm 1847, những tác phẩm của Mác và Ăng-ghen cho thấy sự chín muồi về những quan điểm triết học, kinh tế – chính trị học và chủ nghĩa xã hội khoa học, từng bước hình thành học thuyết Mác.

– *Trình bày những nét chính về buổi đầu hoạt động cách mạng của C.Mác và Ph.Ăng-ghen.*

2. Tổ chức Đồng minh những người cộng sản và Tuyên ngôn của Đảng Cộng sản

Trong những năm sống ở Anh, Mác và Ăng-ghen đã liên hệ với tổ chức *Đồng minh những người chính nghĩa* (thành lập năm 1836 ở Pa-ri).

Hình 73 – Ph.Ăng-ghen (1820 – 1895)

Tham gia tổ chức này là những người Đức lá lành nạn, chủ yếu là thợ may, về sau có thêm thợ thủ công nhiều nước. Đồng minh những người chính nghĩa đã phát triển tổ chức sang Anh, Đức, Thuỵ Sĩ, Nga, Tiệp Khắc, Hung-ga-ri, Hà Lan, Nam Tư...

Tháng 6 – 1847, tại đại hội của Đồng minh những người chính nghĩa họp ở Luân Đôn, theo đề nghị của Ăng-ghen, tổ chức này được đổi tên thành *Đồng minh những người cộng sản*. Mục đích của Đồng minh được khẳng định là “... lật đổ giai cấp tư sản, thiết lập sự thống trị của vô sản, thủ tiêu xã hội tư sản cũ”.

Đại hội lần thứ hai của Đồng minh những người cộng sản họp ở Luân Đôn (1847), có sự tham dự của Mác và Ăng-ghen, đã thông qua điều lệ của Đồng minh.

Hình 74 – C. Mác tại phiên họp của Đồng minh những người cộng sản

Tháng 2 – 1848, Cương lĩnh của Đồng minh (do Mác và Ăng-ghen soạn thảo) được công bố ở Luân Đôn dưới hình thức một bản tuyên ngôn – *Tuyên ngôn của Đảng Cộng sản*.

Tuyên ngôn gồm có Lời mở đầu và 4 chương, trong đó khẳng định sứ mệnh lịch sử của giai cấp vô sản là lãnh đạo cuộc đấu tranh chống sự thống trị và ách áp bức bóc lột của giai cấp tư sản, xây dựng chế độ cộng sản chủ nghĩa. Muốn thực hiện thành công cuộc cách mạng vô sản, giai cấp công nhân phải thành lập chính đảng của mình, thiết lập nền chuyên chính vô sản và đoàn kết các lực lượng công nhân trên thế giới.

Những người cộng sản đã công khai tuyên bố mục đích của mình, đó là : dùng bạo lực để lật đổ trật tự xã hội hiện có và kêu gọi quần chúng đứng lên làm cách mạng, bởi lẽ, trong cuộc cách mạng đó, những người vô sản chẳng mất gì ngoài những xiềng xích trói buộc họ. Tuyên ngôn kết thúc bằng lời kêu gọi : "Vô sản tất cả các nước, đoàn kết lại !".

Như vậy, *Tuyên ngôn của Đảng Cộng sản* là văn kiện có tính chất cương lĩnh đầu tiên của chủ nghĩa xã hội khoa học, đánh dấu bước đầu kết hợp chủ nghĩa xã hội khoa học với phong trào công nhân. Từ đây, giai cấp công nhân đã có lý luận cách mạng soi đường để thực hiện mục tiêu cùng của những người cộng sản là xây dựng chủ nghĩa cộng sản trên toàn thế giới.

- "Đồng minh những người cộng sản" ra đời trong hoàn cảnh nào ?
Mục đích của tổ chức này là gì ?

CÂU HỎI

1. Vai trò của C.Mác và Ph.Ăng-ghen trong việc thành lập tổ chức Đồng minh những người cộng sản như thế nào ?
2. Hãy nêu nội dung cơ bản và ý nghĩa lịch sử bản *Tuyên ngôn của Đảng Cộng sản*.